תיתיב גביה ממה נפשך · דהא אחרונה לא פסלה לה עליה דאם שניהן קטיות אין האחרונה פוסלת הראשונה דאין אחר ביאה כלום ואם זו (קטיה) וזו אינה קטיה אינן צרות זו לזו אלא חדא קטיה ומשויירת וחדא ספק ומדרב שמעון דתרשת היא הקטיה והמשויירת וקטנה ספק משום הכי תלא התרשת בגט דלמא קטנה קטיה היא לגמרי ועדיפא מתרשת ופסלה לה חלילתה עליה: **סא קנויה היא** · ותו ליכא זיקה (ג) אבתרייתה: **נכריה בעלמא היא** · ולא פסלה לה חלילת קטנה: **(וליטעמיך) קטנה אמאי ממתין ופסלוך** · ישאנה מתחלה ותשב אצלו ממה נפשך: **תרשת במאי תיפוק** · הא לאו בת חלילה היא ורב הקנתא לתרוייהו קתני ואי קשיא מתניתין דקתני בא על הקטנה וחזר ובא על התרשת פסל את הקטנה אמאי פסלה הואיל ונסבה בריאה תיפוק תרשת בגט וקטנה תיתיב גביה ממה נפשך כדאמרן ואיכא תקנתא לתרוייהו תריץ מתניתין משום גזירה דלמא אתי למיבעל תרשת בריאה והכי נמי מתרץ לה בברייתא לקמן: **כדקא מתרץ רבי** · תרשת קטיה ומשויירת קטנה קטיה ואינה קטיה: **מה בעלה של קטנה תרשת יוצאה בגט** · דזיקת קטנה אוסרתה עליו דתרשת קטיה ומשויירת וקטנה שמא קטיה לגמרי והויא לה תרשת אחות זקוקתו: **קטנה אינה בגט** · דזיקת תרשת אחותה אוסרתה שמא קטנה אינה קטיה כלל והויא כמפותה ותרשת קטיה ומשויירת והויא לה אשתו אחות זקוקתו: **ותרשת אסורה לעולם** · לכונסה אי אפשר שמא קטנה קטיה היא וזו אחות גרושתו ואין זקוקה לו ואפילו מתה קטנה אחר כך ופקע איסור אחות אשה אסורה משום אשת אח הואיל ובשעת גפילה נפטרה ממנו ובחלינה אי אפשר דלאו בת חלילה היא: **ואם עבר ובא על התרשת** · אחר שגירש הקטנה נותן לה גט והותרה לשוק ממה נפשך אי קטנה קטיה הואי נפקא לה הך מרישא משום אחות אשה והך כניסה זנות בעלמא היא ואי קטנה לאו קטיה היא שפיר ייבם: **אמאי נותן לה גט והותרה** · הא איכא למימר דלמא תרשת קטיה היא לגמרי לאחיו וזקוקה לו וקטנה לא דחיא לה דקטיה ומשויירת היא ובחלתה ביאה פסולה שהרי אחות אשה במקלת היא וביאה פסולה לא פטרה מייבום ולריכה גט לביאתו וחלילה לזיקתו ותרשת לאו בת חלילה היא: **ר' נחמיה** · בפרק ר"ג (לעיל דף כ:): **יפומות** · משום קטנה נקט: **נאמרו שניהן אליו** · אע"ג דקטנה מדינא לא מיפסלא עליה משום ביאה דתרשת ממה נפשך אי קטנה קטיה ליכא מידי בתר ביאתה ואי לאו קטיה היא נכרית בעלמא היא אפ"ה אסורה כדמפרש לקמן משום גזירה דלמא אתי למיעבד איפכא ובעיל תרשת בריאה ובחלת קטנה פסלה לה דשמא קטיה היא כולה ואתי למימר נמי תיתיב תרשת גביה: **תרשת יולא בגט** · ושריא ממה נפשך אי קטנה קטיה היא מיפטרא תרשת בביאתה דקטנה ואי לאו קטיה היא פטורה בביאה דידה: **קטנה אמאן כו'** · כדמפרש טעמא: **אי אמרת בעלמא** · ריש גבי אחות דקתני אם בא על התרשת נותן לה גט והותרה משום דתרשת קטיה ומשויירת וקטנה קטיה ואינה קטיה וממה נפשך תרשת בתר גיטא מיפטרא אי משום אחות אשה אי משום יבומה שהיה בהיתר שאחותה לא היתה קטיה אבל אי הוה אמרינן איפכא קטנה קטיה היא ומשויירת ותרשת ספק הו לא מיפטרא תרשת בגט דלמא קטיה היא ולא נפקא משום אחות אשה שקנין אחותה הקטנה משויירת ובביאתה נמי לא מיפטרא דביאה פסולה היא שהרי אחות אשתו היא ומתני' רבנן היא ומ"ה קתני סיפא גבי נכרית קטנה בעיא חלילה ואע"ג דממה נפשך ביאתה בהיתר הואי וגיטה גט גמור משום גזירה דלמא קדים ובעיל תרשת בריאה ואתי למימר נמי תרוייהו ליפקו בגט וקטנה שהיא אחרונה לא סגי לה בגיטא דלמא קטיה היא ורמיא קמיה דלא איפטרא בביאת תרשת המשויירת ובביאה דידה נמי לא מיפטרא דביאה פסולה היא דקא עליה בהיתר שני בתים: **אלא אי אמרת קטנה קטיה ומשויירת** · ותרשת ספק ומרישא דקתני באחותו אם בא על התרשת נותן לה גט והותרה שמעינן דביאה פסולה פוטרת ספק בנכרית אמאי קטנה בעיא חלילה בשלמא אפוקי מפקינן לה מיניה דלמא תרשת אחרונה קטיה כולה ופסלה לה מילויה אלא בגיטא תיסגי לה דביאת עלמה פוטרתה דביאה כשרה היא ואי נמי תשיב לה פסולה משום דקיימא זיקת תרשת דאיכא למימר קטיה הא ר"ל נחמיה ביאה פסולה פטרה: **מרישא נמי** · גבי אחותו: **ש"מ דרבנן היא** · דקתני גבי מת בעלה של תרשת אם בא על התרשת נותן לה גט וגבי מת בעלה של קטנה דקתני קטנה תמתין ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אלמא רבנן היא ומ"ה לא נפקא בגט דביאתה פסולה לתרשת קטיה במקלת וזו אסורה משום אחות אשה ומייבום לא מדחיא דלמא קטנה קטיה כולה וקנין משויירת דאחותה לא דחי לה: **דלית לה מקנתא דסיפא** · דקתני בה ותרשת אסורה לעולם: **מתני'** לא

תיתיב גביה ממה נפשך · פירש בקונטרס ואי קשיא מתני' הבא על הקטנה ואחר כך בא על התרשת פסל את הקטנה ואמאי לא אמר תיתיב גביה הקטנה ממה נפשך אי קטיה היא קטיה היא ואי לא נכרית בעלמא היא ותירץ דגזרינן דלמא בעיל תרשת בריאה כדלקמן בברייתא וקשה דקתני בברייתא ואם בא על התרשת נותן לה גט והותרה ואמאי לא גזרינן בא על התרשת אמו מת בעלה של קטנה ובא עליה דלא משתרית בגט אלא בחלילה דביאה פסולה לא פטרה כי היכי דגזרינן במתני' ומאי כיון שלא היה תקנתא לתרשת לא רצו לאוסרה איסור עולם:

הויא לה ביאה פסולה ולא פטרה · ות"ת התינח לעיל פרק ר"ג (דף כ:) דביאה פסולה לא פטרה דגזרינן ביאה אחר הגט אמו ביאה אחר חלילה אבל הכא מאי חשש איכא וי"ל דהכא נמי אי פטרה אמרי דביאת תרשת ביאה כשרה היא ואע"פ שהיא אחר ביאת הקטנה ואתי לאיתטפי בגדולה שאחר שבא על הגדולה יחזור ויבא על אחותה: לאחר

היא הא נפקא משום אחות אשה אי לאו קנויה שפיר מיבם אלא אי אמרת תרשת קנויה ואינה קנויה קטנה קנויה ומשויירת כי בא על תרשת אמאי נותן גט והותרה הויא ליה ביאה פסולה וביאה פסולה לא פטרה הא מני *רבי נחמיה היא דאמר ביאה פסולה פוטרת מחליצה אי רבי נחמיה אימא סיפא מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנה ותרשת ומת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על התרשת או שבא אחיו על התרשת נאסרו שתיהן עליו כיצד תקנתן תרשת יוצאת בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ אי אמרת בשלמא תרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה ורבנן היא משום הכי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ דדלמא קדים ובעיל תרשת ברישא והויא ליה ביאה דקטנה ביאה פסולה אלא אי אמרת רבי נחמיה הא אמר ביאה פסולה פטרה אלא שמע מינה רבנן היא ש"מ אמר רב אשי מרישא נמי שמע מינה דרבנן היא דקתני אם בא על התרשת נותן לה גט והותרה ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אי משום הא לא איריא תרשת דלית לה תקנתא דהיתירא קתני תקנתא דאיסורא קטנה דאית לה תקנתא דהיתירא לא תני תקנתא דאיסורא: **מתני'** מי שהיה נשוי לשתי יתומו' קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא

הגהות הב"ח

(ג) גמ' כל מסדא מליכא דלב תרשת כו' דמגיא שני וכו' שתי אחיות (יהומות) תז"מ וכ"ב ס"ל אין זה: (ב) רש"י ד"ה הא קנויה וכו' זיקת אבתרה סס"ד:

מסקנא דשמעת' תרשת קנויה ומשויירת קטנה קטיה ואינה קנויה והא דתנן תרשת וקטנה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על התרשת או שבא אחיו על התרשת פוסל את הקטנה בדין היא דלא פסל הקטנה ממ"נ אי קטנה קנויה היא אין ביאת האח ביאה כלום ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא קא נסיב · אלא להכי פסל את הקטנה שהיא ראשונה דלמא קדים ובעל תרשת בריאה: תניא ב' אחים נשואים ב' אחיות קטנה ותרשת מת בעלה דקטנה תרשת יוצא' בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של תרשת קטנה יוצאה בגט ותרשת אסורה לעולם ואם בא על תרשת נותן לה גט והותרה אלמא תרשת קנויה ומשויירת וקטנה קנויה ואינה קנויה ג) וה"ל ביאת קטנה ביאה פסולה ולא (פנויה) [פטרה]:

ג) נראה דל"ל דאי אמרת תרשת קנויה ואינה קנויה וכו' כו"ל ביאה דתרשת ביאה פסולה ולא פטרה:

[לעיל כ: נח:]

לאחר שלשים יום מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ואם תאמר מה הוא מפסיד אם חולץ לה ולמה אין כופין כדי להתירה ויש לומר שהוא מתביים בבית דין לחלוץ לה שתרוץ בפניו :

לאחר מיתת בעלה מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ולא אמרינן כופין שמתן אלבע בין

תורה אור

*לא פסל את הראשונה [1]וכן ב' חרשות קטנה וחרשת [2]בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת *פסל את הקטנה [3]בא יבם על החרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת פקחת וחרשת [4]בא יבם על הפקחת וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הפקחת בא יבם על החרשת וחזר ובא על הפקחת או שבא אחיו על הפקחת פסל את החרשת גדולה וקטנה [5]בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה *[6]ר' אלעזר אומר [7]מלמדין הקטנה שתמאן בו : **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר וכן אמר רבי אלעזר הלכה כרבי אלעזר וצריכא דאי איתמר בהא קמייתא בהך קאמר *שמואל הלכה כרבי אליעזר משום דלא קיים מצות יבום אבל בהא דאיקיים מצות יבום אימא תרוייהו לפקו בגט ואי אשמעינן בהא משום דגדולה רמיא קמיה אבל אידך לא צריכא : **מתני'** [8]יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה בא על יבמה גדולה [9]תגדלנו [10]היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה ובזמן שהוא מודה אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה [11]הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ לה לאחר מיתת בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה ואם נתכוונה לכך אפי' בחיי בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה : **גמ'** לימא מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא *קטן וקטנה לא חולצין ולא מתייבמין דברי רבי מאיר אפילו תימא רבי מאיר כי אמר ר' מאיר גדולה לקטן וקטנה לגדול דחד מינייהו ביאה דאיסורא הוא אבל קטן הבא על הקטנה דתרוייהו כי הדדי נינהו לא אמר והא קתני בא על יבמה גדולה תגדלנו אמר רבי חנינא הוזאה בא שאני והא תגדלנו קאמר דכל ביאה וביאה דאיסורא הוא אלא מחוורתא מתניתין דלא כרבי מאיר קרי כאן [12]להקים לאחיו שם והאי לאו בר הכי הוא אמר אביי אמר קרא יבמה יבא עליה כל דהו *רבא אמר בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איכא מידי דהשתא אסירא ליה ולבתר שעתא שריא והא אמר רב יהודה אמר רב *כל יבמה שאין אני קורא (ו) בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה ואימא הכי נמי אמר קרא [13]כי ישבו אחים יחדו אפילו בן יום אחד : יבמה שאמרה בתוך שלשים יום וכו' : מאן תנא דעד תלתין יומין מוקים אינישׁ אנפשיה אמר רבי יוחנן רבי מאיר היא דתניא *טענת בתולים כל שלשים יום דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר [14]נסתרה לאלתר לא נסתרה אף לאחר כמה שנים רבה אמר אפי' תימא ר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם אלא בארוסתו דגים בה אבל אשת אחיו

מיבזז

[1] נלמ"ש שלשים יום מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ואם תאמר מה הוא מפסיד אם חולץ לה ולמה אין כופין כדי להתירה ויש לומר שהוא מתביים בבית דין לחלוץ לה שתרוץ בפניו : לאחר מיתת בעלה מבקשים ממנו שיחלוץ לה · ולא אמרינן כופין שמתן אלבע בין

[2] נלמ"ש לא פסל את הראשונה · שהרי בתחלה שהיה הרי היא ראשונה ואחרונה בתחלת זמנו ואי לאו קטנה היא הרי שהיתה נכריות אלמלי שלא *היתה קטנה לאחיו ומקיים את הראשונה שלא נפסלה עליו אבל אחרונה לא דלמא קטנות הוו ומשבא על הראשונה קמה הך עליה באיסור שני בתים : **פסל את הקטנה** · משום גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת בריאה וכדאמר בגמרא ואע"ג דממה נפשך היא שריא ליה הואיל ורא"שונה היא לי קטנה היא הא קטנה היא לי לאו קטנה היא נכרית בעלמא היא : **פסל את החרשת** · שמא קטנה קטנה טולה וקנין החרשת משויירת : **רבי אלעזר** · ה"ג במתני' ובקמייתא רבי אליעזר גרס והכי אמרן בפ"ק דגדה (דף ח.) : מלמדין את הקטנה שתמאן בו. (ותעקור ניקוראיה ויקיים את הגדולה : **גמ' וכן א"ר אלעזר** · בנפדת דלמורא הוא הלכה כר"א דמתניתין והוא ר"א בן שמוע : **ולריבא** · לשמואל ור' אלעזר בן פדת למימר בקמייתא הלכה כר' אליעזר ובהא. נמי הלכה כרבי אלעזר דבתרוייהו מלמדין את הקטנה למאן : **דאי איתמר בקמייתא** · גבי אחיות (נעיל דף קט·) משום דאכתי לא איקיים מצות ייבום הילכך מלמדין את הקטנה אפילו למאן ותיובתא דבמתו : **אבל בהא דאיקיים מצות ייבום** · בשמיהן אימא לא אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר אלא יולדת שמיהן בגט : **ואי אשמעינן בהא משום דגדולה רמיא קמיה** · לייבומי משום הכי מהדרינן אמילתן דקטנה כדי שתתייבם דגדולה : **אבל אידך** · בההיא דאחיות דגדולה אחות אשתו היא נימא לא רמיא קמיה ולא יומלמד קטנה למאן בשביל ייבומיה של גדולה לריבא : **מתני' יגדלו זה עם זה** · ואם בא לגרשה אינו יכול עד שיגדיל דגבו קטן אינו גט : **היבמה שאמרה בתוך שלשים יום** שכנגה היבם : **לא נבעלתי לו** · ליבם וגבו יבמין יולא מתחת ידה כדמפרש בגמ' והוא אומר בעלתיך ודייך בגבו כופין אותו לחלוץ דהיא נאמנת דעד תלתין יומין מוקי אינש אנפשיה מלבעול : **לאחר ל' יום** (ג) · הוא נאמן דלא מוקים אינש אנפשיה מלבעול ומיהו איהי לא מתפרשא דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא ובעיא חלילה ומבקשין הימנו אבל כופין לא דהא בעל : **במי בעלה** · ולא נתכוונה לפגוע עלמה הימנו לאחר מיתת בעלה אלא שהיה להם כעסם זה עם זה : **גמ'** לא מולגין ולא מייבמין · קטן שמת ימלא סרים קטנה שמת תמלא אילונית ואינם בני ייבום נמלאו פוגעין בערוה : **ביאה דאיסורא** · קטן בגדולה דגדולה בת עונשין היא ושמת הקטן ימלא סרים והרי נבעלה לאסור לה אלא במקום מלוה וכן גדול בקטנה אם תמלא אילונית נמלא שפגע גדול בערוה אבל קטן וקטנה אפילו אינן בני ייבום כגון הוא סרים והיא אילונית אין כאן איסור דקטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו

[3] נלמ"ש [כמשנה שבמשניות איתא לא פסל ועי' בפי' הרב מברטנורה וכ"ה גי' הירושלמי]

[4] נלמ"ש [נעיל קי·]

[5] נלמ"ש [נעיל סח· ושם נסמן]

[6] נלמ"ש [עי' תוס' נעיל כי ד"ה ואתות שבראם רבה]

[7] נלמ"ש [נעיל לי· ומ"ש]

[8] נלמ"ש [תוספ' כתובות פ"ח ע"ש]

[9] נלמ"ש [נעיל לא· ומ"ש]

[10] נלמ"ש [נעיל קי·]

[11] נלמ"ש [נעיל לא· ומ"ש]

[12] נלמ"ש [נעיל לא· ומ"ש]

[13] נלמ"ש [נעיל לא· ומ"ש]

[14] נלמ"ש [נעיל לא· ומ"ש]

הגהות הב"ח

(א) גמ' קולא כם בשעת נפילה: (ב) רש"י ד"ה לאחר ג' יום אמרה לא נבעלתי והוא אומר בעלתיך הוא נאמן : (ג) תוס' ד"ה לא אע"פ שנכנסה כל"ל ותיבת שלא נמחק :

מסורת הש"ס

[1] ע"ל היו קנויות יבמ"ז

[2] ע"ל הוד"ה יבא עשה ודף לה ע"ב תוס' ד"ה תינלי:

[3] ע"ל הוד"ה יבא עשה ודף לה ע"ב תוס' ד"ה תינלי:

[4] ע"ל הוד"ה יבא עשה ודף לה ע"ב תוס' ד"ה תינלי:

מיבזו בזיז · בוש הימנה: **בשגיטה יולא** · שנתן לה גט וקס"ל גט גמור לביאתו הוא: **היא דאמרה נבעלתי** · לאחר שלשים קלי: **יוליא בגט** · אם בא להוליאה היה בגט דהיא נאמנת דכולי האי לא מוקים: **צריכה גט לביאתו** · משום דאמר בעלתי ולאחר שלשים יום איהו מהימן: **והליצה** · משום דהיא שויאה לעבשה תחיכה דליכורא ומדקאמר צריכה גט מכלל דבאין לה גט עבקינן ואמאי קתני ריש"א כופין לחלון ניכפיתו לייבם: **אמר רבי אמי** · לעולם בשגיטה בידה והכי קאמר צריכה חליצה עם גיטה ואע"פ דקתני אמבקשים קלי וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי דאיכא למימר כופין הואיל ומודה אפ"ה אין כופין אלא לריכה חליצה ואי לא בעי למיחלץ לא כייפינן דסמיכון לדיבוריה קמא הואיל ולאחר שלשים יום הוא: **רב אשי אמר** · לעולם לריכה גט אחר לבד גט הראשון דהשם גט גט לגיטקו ומפסלה עליו לפיכך לא נכפינן לייבם וכיון דאמר בעלתי לריכה גט לביאתו דיש ביאה אחר הגט והשתא מסתברא אע"פ דקתני וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי ואיכא למימר לא תיבעי גט אלא חליצה אפ"ה בעיא גט: **שגיסם מודים** · שלא נבעלה ומעיקרא אמר בעלתי: **סון** · כך שמו: **נרפס מסו** · יבמה שכנסה היבם ונפטרה לרתה ואמרה יבמה לאחר זמן לא נבעלתי מהו ליאסר לרתה מפני דיבורה של זו: **מפני שאנו כופין ומבקשים** · לגרסה דאיהי שויתה לעבשה תחיכה דאיסורא נאסרה לרתה (ה) ודאי לא מיתסרא דחזקה הכונס את האשה בועל לאלתר: **פאומרת ממאס אני לך** · אשת כהן שאמרה לבעלה נאמנתי דאיתסרא עליה וכתובתה לא מיפסדה ובאשת כהן מוקמינן לה בפרק בתרא דגדרים: **שמים ביני לביך** · גלוי וידוע לפניו שאינך מקנא לי כדרך בני אדם ואין אני עד להוכיח בין שניכם: **נטולה אני מן היהודים** · גדולה היא שלא תיבעל ליהודים ומדאסרה נפשה אכולי עלמא ש"מ תשמיש קשה לה ואוטמה היא לפיכך נוטלת כתובתה: **נותנת עיניה באחר** · ותלך למקום שאין מכירין בה ובגדולה ותנשא לו: **תביא ראיה לדברים** · ואם לאו לא כל כמינה דאסרה נפשה עליה: **יעשו דרך בקשה** · (ג) לבעל להתנהג בה מנהג יפה: **ליבם מהו** · מי אסירא ליבם מפני מדר זה שנדרה בחיי בעלה או לא: **מי מפקיה אדעתה דמיית בעלה** · בלא בניס ונפלה קמי יבם וגדלה נמי אדעתא דידיה ובעל לא הפר אלא לאלקון ויבם נמי לא מלי מיפר שאפי' בעל אין מיפר בקודמים ואסורה לו: **או לא אפקה אדעתה** · ולא נדרה זו אלא לאסור עצמה על כל מי שמותרת לו ע"י גירושי בעלה ולהפיס דעתו של בעל שלא יתאלמנה בנותקת עוניה באחר כדי שיתרצה לגרשה לבל איבס שאסורה לו ועומדת אפי' אחר גירושין לא נתכוונה ומותרת לו אם מת בעלה ולא גירשה: **אינו כבעל** · שיהיה לריך להפר כבעל דאדעתא דבעל נדרה ולריך הוא להפר אבל *ליבם מותרת בלא הפרה: מבקשין

גיטה לרחיה כי לא תוכל להנשא על פי חליצה בלבד · ר"י: **השמים** ביני לביך · פי' בקונטרס גלוי וידוע לשמים שאין מזקק עמי כשאר בני אדם ולא אסירא דבשלהי נדרים (דף לא:) מפרש בגמרא בהדיא דהייטו אלוט יורה כהן: **יעשו** דרך בקשה · פר"ת יתפללו למקום ויתן להם בנים וי"מ פי' יעשה סעודה ויפייסה וכן בירושלמי: **איבעיא** להו נעולה אני מן היהודים מהו ליבם · פי' בקונטרס מי אסורה לבעל בגיטה מדר זה דמסקה אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמיה ואסורה לו או לא מסקה אדעתה ובקה לר"י על פירושו דפסיקתא דאסרה נפשה אבל היהודים ועוד מאי אינו כבעל אינו כאחר אדם מיבעי ליה ועוד מאי קאמר ש"מ כופין כדב ולא היא מותרת לו על כן נראה לו לפרש דמיבעיא ליה אי מסקה אדעתה לאסור נפשה על היבם ומבקשין לחלון או אמא לא עשתה כדי לאסור עצמה על יבמה כמו על בעלה וקאמר רב יבם אינו כבעל דלא מסקה אדעתה לאסור עצמה אבמה כמו על בעלה ולבך כופין שיחלון לה ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל ומבקשין שיחלון דמסקה אדעתה לאסור עצמה על יבמה · כן נראה לי עיקר לפי שטה זו: ואם

הדרן עלך בית שמאי

*מיבזו בזיז מינה עד שכופין אותו לחלוץ ניכפנו לייבם אמר רב "בשגיטה יוצא מתחת ידה מיתיבי "יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שהוא אומר בעלתי בין שהוא אומר לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי הרי זה יוציא בגט הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי צריך גט וחליצה אמר רבי אמי "צריכה חליצה עם גיטה רב אשי אמר התם גט לזיקתו הכא גט לביאתו הנהו שניהם מודים דאתו לקמיה דרבא אמר להו רבא חלוצו לה ושרו לה תיגרא אמר ליה רב שרביא לרבא והתניא צריכה גט וחליצה אמר ליה *אי תניא תניא בעא מיניה הון בריה דרב נחמן מדרב נחמן צרתה מהו אמר ליה "וכי מפני שאנו כופין ומבקשין תיאסר צרה: הנודרת הנאה וכו': תנן התם *בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת טמאה אני לך השמים ביני לבינך נטולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה אלא "האומרת טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה 'השמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה 'נטולה אני מן היהודים יפר חלקו ומשמשתו ותהא נטולה מן היהודים איבעיא להו נטולה אני מן היהודים ליבם מהו מי מסקה אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמי יבם או לא רב אמר "יבם אינו כבעל ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל אמר אביי כוותיה דרב מסתברא דתנן הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ ואם אינה דמסקה אדעתה מבקשין

היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי יוליא בגט · פי' בקונט' דאחאחר שלשים יום קאי וכן נראה דומיא דסיפא דהוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אעפ"כ לריכה גט וחליצה והייטו דוקא אחר שלשים דבתוך שלשים משמע בריש"א דאיכה לריכה גט דקתני כופין אותו שיחלוץ ולא קתני ולריכה גט וה"ה דהך בבא נמי דהיא אומרת נבעלתי אלאחר שלשים יום קאי אבל בתוך שלשים יום לריכה חליצה דאי אתוך שלשים נמי קאי ליתיבינא נמי לעיל גבי תוך שלשים שלא נעשה להעמידה דוקא אלאחר ל' כמו סיפא ולפי זה לא יתכן הא דאמר בסמוך וכי מפני שאנו כופין ומבקשים נאסור לרתה ופירש בקונט' וכן ר"ח וכי מפני שאנו כופין בתוך שלשים ומבקשים אחר שלשים נאסרה לרתה ואמאי צריך לרתה בתוך שלשים הא איהי גופה כי אמרה נבעלתי בתוך ל' בעיא חליצה וכ"ש לרתה דלא קיים לה בבעילה כמוקה שיש לנו לאוסרה בלא חליצה אלא נראה לרתה לא צריך בסמוך אלא אחר ל' דוקא וכופין הייטו כי אמר בעלתי וחזר ואמר לא בעלתי דומיא דסיפא דבריתא אבל בשלא אמר מתחלה בעלתי אלא שניהם מודים מתחלה ועד סוף שלא בעל אפילו אחר ל' לא צריך לה להא משמע בסיפא דוקא כשאמר מתחלה בעלתי לריכה גט אבל אם אמר מתחלה לא בעלתי אינה לריכה גט ולא יתכן שההא מותרת הלרה כשאניהם מודים שלא בעל ולהחזיקה כולהי בעולה כיון דאיהי לא בעיא גט ומיהו י"ל דאיהי נמי בעיא גט אפי' שניהם מודים שלא בעל והא דנקט והוא אומר בעלתי וחזר ואמר כו' ה"ה אפי' אמר לא בעלתי בעיא גט אלא לא נקט אמר בתחלה בעלתי אלא לאשמועינן דאפי' כי כופין אותו לחלון ולא כמו שפירש בקונטרס ור"ח דאין כופין ועוד יש לפרש דבסמוך צריך לרתה אפי' תוך שלשים כמו שפירש בקונטרס ור"ח והוא אומר לא בעלתי קאי נמי אתוך שלשים וכן סיפא דהוא אומר בעלתי קיימא נמי אתוך ל' ואפי' שניהם מודים שלא בעל לריכה גט בהדי חליצה אפי' תוך שלשים ולאו דוקא נקט הוא אומר בעלתי דקאי וריש"א דקתני כופין אותו לחלון ה"ה דגט נמי בעיא דקתני בסיפא אלא אכתי לא אתא לאשמועינן תקנתא דגט בהדי חליצה אלא דין כפייה ובקשה דחליצה ומתמה שהי הלשונות שפר"י נראה לאסור הלרה עד לאחר שלשים יום אם לא יודו שניהם שבעל והלריך גט לכנוסה אפי' תוך שלשים אפי' שניהם מודים שלא בעל:

אמר ר' אמי · לא בעי לאוקומי הך משנה כמשנה אחרונה (נעיל · דף נט:) דמלות חליצה לפי משנה ראשונה קיימא: דאמתני' קאי ומתניתין דאיירי בדיני ביבום לפי משנה ראשונה קיימא: **אמר** רבי אמי לריכה חליצה עם הגט · פי' גיטה שהיה בבר ואם תאמר וא"כ מאי הא דקתני ואע"פ אחר ואמר לא בעלתי לריכה גט וחליצה אדרבה הא הוצרכת דכיון דלא בעל לריכה חליצה ויש לומר דהכי קאמר אע"פ שאמר לא בעלתי לריכה לה ביתה גיטה לרחיה כי לא תוכל להנשא על פי חליצה בלבד · ר"י: **השמים** ביני לביך · פי' בקונטרס גלוי וידוע לשמים שאין מזקק עמי כשאר בני אדם ולא אסירא דבשלהי נדרים (דף לא:) מפרש בגמרא בהדיא דהייטו אלוט יורה כהן: **יעשו** דרך בקשה · פר"ת יתפללו למקום ויתן להם בנים וי"מ פי' יעשה סעודה ויפייסה וכן בירושלמי: **איבעיא** להו נעולה אני מן היהודים מהו ליבם · פי' בקונטרס מי אסורה לבעל בגיטה מדר זה דמסקה אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמיה ואסורה לו או לא מסקה אדעתה ובקה לר"י על פירושו דפסיקתא דאסרה נפשה אבל היהודים ועוד מאי אינו כבעל אינו כאחר אדם מיבעי ליה ועוד מאי קאמר ש"מ כופין כדב ולא היא מותרת לו על כן נראה לו לפרש דמיבעיא ליה אי מסקה אדעתה לאסור נפשה על היבם ומבקשין לחלון או אמא לא עשתה כדי לאסור עצמה על יבמה כמו על בעלה וקאמר רב יבם אינו כבעל דלא מסקה אדעתה לאסור עצמה אבמה כמו על בעלה ולבך כופין שיחלון לה ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל ומבקשין שיחלון דמסקה אדעתה לאסור עצמה על יבמה · כן נראה לי עיקר לפי שטה זו: ואם

הדרן עלך בית שמאי

עין משפט נר מצוה

מגב א ב ג ד מיי' פ"ב מהלי' יבום הל' ה סמג עשין נא עוש"ע אה"ע סי' קסז סעי' ו: מגד ה מיי' פכ"ד מהל' אישות הלכה כג סמג עשין מח עוש"ע שם סימן קעו סעיף ו: מגה ו מיי' שם פ"ד הל' טו ופסיג הל' טו עוש"ע שם סימן עז סעיף ד:

מו ז מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ח סמג לאוין רמב עוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף סח:

מז ח מיי' פ"ב מהל' יבום הל' טו סמג עשין נא עוש"ע אה"ע סימן קסה סעיף ב:

תוספות חד מקמאי

תניא יבמה שאמרה בתוך ל' לא נבעלתי בין שהוא אומר בעלתי בין שאומר לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחר ל' יום מבקשים הימנו שיחלוץ לה · היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי ה"ז יוצאה. בגט פירוש לאחר ל' יום קאי · הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי צריכה גם וחליצה · האי סיפא נמי לאחר ל' יום קאי וכולה מחני' מיירי כשהבעל יוצא מתחת ידה דאי אין הבעל יוצא מתחת ידה עד שכופין אותו לחלוץ דוה כופי' אותו ליבם · והא דקתני צריכה גם וחליצה פירשה ר' אמי שצריכה חליצה עם גיטה שיוצא מתחת ידה והאי דקאמ' אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי לא להצריכה חליצה קאי דכ"ש הוא דצריכה חליצה בשלא בעל יותר משבעל אלא ה"ק אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי [אין] כופין אותו שיחלוץ לה אלא מבקשים ואין כופין דאדבורא קמא סמכינן דאמר בעלתי רב אשי אמר התם תנן גם לביאתו לזיקתו הכא גם לביאתו אפי' רב(אמי)[אשי] מיירי נמי בשהבעל יוצא מתחת ידה והכי אוקי לה ומאי צריכה גם וחליצה דקאמר צריכה גם אחר חיוב מהגם הראשון שנתן לה לזיקתו לפוטלה ממנו ומן האחים. דה"ק בעלתי אחר שנתתי לה גם וביאה פטולה כמאמר שויות רבנן וצריכה גם וחליצה · וה"ק אף ע"פ שחזר ואמר לא בעלתי לא תיבעא אדיבורא בתרה מסכינן ולא תהא צריכה גם אלא אדיבורא קמא מסכינן וצריכה גם · בעא מניה רונא בריה דרב נחמן מרב נחמן צרתה מהו · פי' אמתני' קאי דבמה שאמרה בתוך ל' יום לא נבעלתי ויבם אמר בעלתי מהו לאסור צרתה לעלמא משום דיבורא דידה דאמרה לא נבעלתי דאי לדיבוריה דידיה צרתה מותרת לעלמא בלא חליצה א"ל מפני שאנו כופין ומבקשים נאסרה צרתה פי' ומותרת לעלמא בלא חליצה · תנן התם בראשונה היו אומרים ג' נשים יוצאות ונוטלות

כתובה האומרת טמאה אני לך שמים ביני לבינך (אני) נטולה אני מן היהודים וחזרו לאמר שלא תהא אשה נותנת עיניה באיש ומקלקלת על בעלה אלא האומרת טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה. והשמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה · נטולה אני מן היהודים ויפר חלקי והיא משמשתו] הא דקתני טמאה אני לך אוקמ' בפ' בתרא דנדרים בשמעתא בתרא באשת ישראל אי באונס משגיא שרי ליה אי ברצון מי אית לה כתובה · אלא ע"כ באשת כהן שנאנסה דאמרה ליה ואית לה כתובה ומדקאמר דאי אמרה נזתה ברצון ליח לה כתובה ש"מ דלא אמרי' בהיוב שמחייב אדם את עצמו בממון אין אדם משים עצמו רשע אלא לאו ש"מ דלא אמרי' אין אדם משים עצמו לגבי חייב ממון · והאי דקת' נטולה אני מן היהודים צריכה הפרה כשאמרה הנאת תשמיש היהודים עלי שאין מאכילין לאדם דבר האסור לי · אבל אמרה הנאת תשמיש של היהודים כיון דמשעבדא ליה לתשמיש לאו כל כמינה לא תלכה מחלקו ולא חייש משום איסור כולל · ופי' השמים ביני לבינך שאינו יורה כהן והר"א אב ב"ר ל"ל פי' שלא נזקק עמה ומהמינן לה (וא"צ הבעל הפרה מחלקן) מנו דאי בעיא אמרה דאינו יורה כהן דאיהי מהימנא משום דקים לה · איבעיא להו נטולה אני ליהודים ליבם מהו מי מסקה אדעתה דמת בעל ונפלה קמי יבם או לא · פרש"י ז"ל מי מסקא אדעתה דמיית בעל ונפלה קמי יבם וחיילה עלה נדרה או לא מסקא אדעתא ולא חיילה עלה נדרה דכשאמרה נטולה אני מן היהודים לא אמרה אלא בשביל גירוש דבעל שלא יהא בעל סבור שעיניה נתנה באחר אם יגרשנה אבל ביבם אם גרשה זה אסורה באחין לא אסקא אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמי יבם אדעתא דהכי לא נדרה ולא חיילה עליה · רב אמר [יבם] אינו כבעל ולא חיילה עליה · [שמואל אמר יבם ג] · הניחתה נדרה אין הבעל יכול לחפר לסלק הנדרים שנדרה בחיי הבעל שאפי' הבעל אינו מפר בקודמים. אבי אביי כותיה דרב מסתברא דתניא הנאה מיבמה בחיי בעלה כופים אותו שיחלוץ לה. ואם אינה דמסקא אדעתה מבקשים מיבעי ליה · אלא לאו ש"מ לא מסקא אדעתה ואפ"ה חייל עלה נדרה כיון שנדרה הנאה סתם בפי' מיבמה ג) ולא דמי למתני' דלא אדכר יבמה כלל אלא שאמרה סתם נטולה אני מן היהודים וכיון דלא אסקא אדעתה לא חיל עליה נדרה · והרב אלפס כתב בהלכותיו מי מסקא דעתה כלומר וכופין אי לא מסקא אדעתא ומבקשים · והלכה כרב דאמר כופין אותו שיחלוץ לה וכ"מ דלא הויה מורדת · פעמה דנדרה בחיי בעלה הא לאחר מיתת בעלה הויה מורדת ר"ש דליתא לשמואל דאמר אין כותבין אגרת מרד על עומדת יבם ועל זה כתב רבינו אפרים ז"ל דיכי קא פסיק הכא דליתא לשמואל דהא שמואל נופיה הוא אמר הכא יבם הרי הוא כבעל שאין כופין ליתן גם וכן הדבם אין כופין אותו לחלוץ ופליג עליה דרב דאמר יבם אינו כבעל וקאמר התם אין כותבין אגרת מרד על עומדת יבם ואם איתא דכופין ומבקשים דהא מתניתין שיך במורדת ש"כ קשיא דשמואל אדשמואל: ואמאי שתיק בגרא מניה אלא דאי ליתא לדאי דיוקא ליכא למשמע מינה אלא לאחר מיתת בעלה אין כופין אותו לחלוץ כפשטה דמתניתין אבל הפסדת כתובתה פלתא אחריתי [הוא ולא] שייכא בכופין ומבקשין דהכא כלל אלו דבריו ז"ל ונראין קצת דרב ושמואל לא איירו כלל בכתובה אלא בכופים ומבקשי' וליכא הכא דין מורדת · רק מה שהקשה דשמואל אדשמואל הירץ אבא מארי ז"ל הא

ג) נראה דג"ל כדי הוא כבעל וחייל עליה נדרה ואינו יכול לפר ולסלק נדרי ס. ב) לכאורה אינו מובן דהא דלדבה מביי אמר דכותיה דרב מסתברא מהך בריתא ואולי אמר לך דלא דמי לבמתני' . ג) עי' בקסר מזרחה לבמרכ"ן ז"ל ובמ"ש כאן שהתריכו בזה.